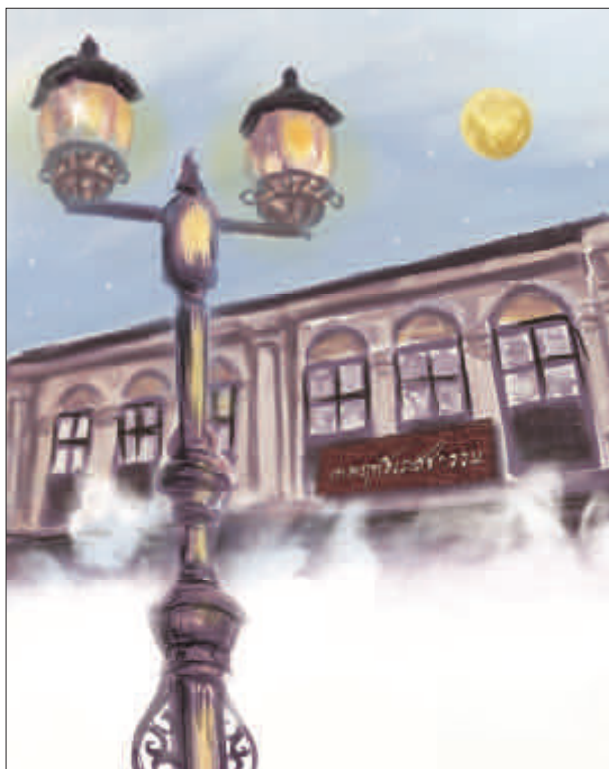
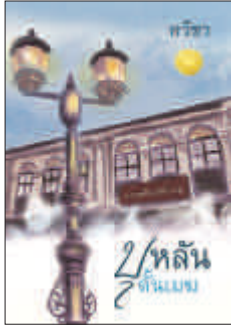

บุหลันคืนเมฆ

www.puendee.com

นวนิยายไทย

บุหลันดั้นเมฆ • ทวิชา

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา พ.ศ. ๒๕๑๐

พิมพ์ครั้งที่ ๒ : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา พ.ศ. ๒๕๑๑

พิมพ์ครั้งที่ ๓ : สำนักพิมพ์บรรลือสาส์น พ.ศ. ๒๕๑๒

พิมพ์ครั้งที่ ๔ : สำนักพิมพ์บรรลือสาส์น พ.ศ. ๒๕๑๔

พิมพ์ครั้งที่ ๕ : สำนักพิมพ์เพื่อนดี, ธันวาคม ๒๕๕๘

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

ภาพปก-ออกแบบ : สุริยาทิศ โพธิ์ประสิทธิ์

ราคา : ๒๐๕ บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

ทวิชา.

บุหลันดั้นเมฆ.-กรุงเทพฯ : อักษรโสภณ, ๒๕๕๘.

๒๖๒ หน้า.

๑. นวนิยายไทย. I. ชื่อเรื่อง.

๘๕๕.๕๑๓

ISBN 978-974-253-512-4

เจ้าของ

ผู้อำนวยการสำนักพิมพ์

ผู้จัดการสำนักพิมพ์

บรรณาธิการสำนักพิมพ์

กองบรรณาธิการ

ศิลปกรรม

คอมพิวเตอร์

พิมพ์และจัดจำหน่าย

บริษัทอักษรโสภณ จำกัด

สันติ ส่งเสริมสวัสดิ์

สุจารัตน์ ส่งเสริมสวัสดิ์

รัชชชน์ ตริธรรมวุฒิกุล

ยศวดี เป็นประเสริฐ ดันติมา แซ่ตั้ง

สมยงค์ คงใจ สุทธิธรา เสตรา สารัตน์ วงศาโรจน์

รจนา คงทน สุพันธ์ ออมระดับกุล

สำนักพิมพ์เพื่อนดี บริษัทอักษรโสภณ จำกัด

เลขที่ ๕๘ ซอยนาคาศีพท์ (แยก ๕) ถนนสุขุมวิท ๓๖

แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๒๕๘-๕๘๕๗, ๐-๒๒๕๘-๕๘๖๑-๒

โทรสาร ๐-๒๒๕๘-๕๑๓๐

Homepage : <http://www.puendee.com>

<http://www.facebook.com/puendee>

คำนำ

สำนักพิมพ์เพื่อนดี

นามปากกา ‘ทวิชา’ ได้รับการต้อนรับจากผู้อ่านอย่างเกินคาดหลังจากตีพิมพ์เรื่อง ‘ทับทิมเพชรรัตน์’ ไปไม่นาน และดังเคยเรียนให้ทราบในคำนำของเรื่องว่า ผู้เขียนมิใช่มือสมัครเล่น แต่คือ ชวงส์ ฉายะจินดา ผู้ซึ่งนักอ่านรู้จักกันกว้างขวางดีอยู่แล้ว

สำหรับ ‘บุหลันตันเมฆ’ นี้เป็นเรื่องที่สองซึ่งสำนักพิมพ์เพื่อนดีจัดพิมพ์ตามติดกันออกมา เป็นนวนิยายที่ให้แง่คิดในเรื่องประสบการณ์ความรัก การรักอย่างมีสติและคิดเป็น เป็นความคิดที่ไม่นอกกลุ่มนอกทางและตั้งมั่นอยู่กับคำสอนของผู้ใหญ่ในเรื่องการครองเรือน

ในส่วนท้ายของหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนตั้งใจเพิ่มภาคพิเศษลงไปโดยใช้ชื่อว่า ‘มังกรตันเมฆ’ เป็นการเพิ่มอรรถรสให้ผู้อ่านมีความสุขไปพร้อมกับตัวละครเมื่อเรื่องทุกอย่างดำเนินมาเกือบสมบูรณ์ในตอนแรกแล้ว ซึ่งผู้เขียนขยายเส้นทางของเรื่องด้วยการพาเราไปสัมผัส ‘เมืองนอก’ ใช้ฉากการฮันนีมูนของพระ-นาง และบรรดาตัวละครสำคัญจากเรื่องต่างๆ มาสร้างสีสันให้เพิ่มขึ้น เกือบทั้งหมดเป็นตัวละครที่โด่งดังจากหนังสือและสร้างชื่อในจอแก้วมาแล้วแทบทั้งสิ้น จึงนับเป็นกำไรของผู้อ่านเรื่อง ‘บุหลันตันเมฆ’ ที่จะสนุกเพลิดเพลินและยิ้มอย่างมีความสุขเมื่อได้อ่านนวนิยายเรื่องนี้จบลง

จากใจผู้เขียน

ทวิธา

เมื่อครั้งที่ข้าพเจ้าศึกษาอยู่ที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นั้น นับว่าเป็นระยะเวลาที่ข้าพเจ้าสนใจอ่านวรรณกรรมเป็นอย่างมาก งานเขียนส่วนใหญ่ที่ข้าพเจ้าชอบอ่านมักจะเป็นเรื่องแนวพาฝัน จึงเป็นจุดกำเนิดให้ข้าพเจ้าใฝ่ฝันอยากจะเป็นนักประพันธ์บ้าง นวนิยายที่ข้าพเจ้าชื่นชอบเป็นพิเศษคืองานของนักประพันธ์สตรีอย่างพระนิพนธ์ในพระนางเธอลักษมีลาวัณ ในหลากหลายพระนามแฝง เช่น บัททะและวรรณพิมล พระนิพนธ์ในพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต พระนามแฝง ว.ณ ประมวลยุทธ และที่ข้าพเจ้าจะไม่กล่าวถึงไม่ได้คือ หม่อมหลวงบุปผา (กฤษกร) นิรมานเหมินท์ ผู้มีนามแฝง ดอกไม้สด ซึ่งท่านเป็นเสมือนดวงประทีปนำทางให้ข้าพเจ้าเริ่มเขียนนวนิยายตราบจนทุกวันนี้

ครั้นหลายปีต่อมาหลังจากที่ข้าพเจ้ามีผลงานออกสู่สายตาท่านผู้อ่านมากขึ้น มีเวทีหลากหลายเวทีให้ข้าพเจ้าได้แสดงผลดลผ่านตัวอักษรและขยายกลุ่มผู้อ่านไปตามเวทีต่างๆ ครั้งหนึ่งข้าพเจ้าได้มีโอกาสพบปะสนทนากับผู้เป็นญาติของข้าพเจ้าท่านหนึ่งจึงพบว่าเรื่องราวของท่านนั้นมีความน่าสนใจ และหากจะนำมาถ่ายทอดในรูปแบบนวนิยายก็คงจะทำให้ผู้อ่านเร่ิมรมย์ไปตามตัวอักษรได้ไม่มากนักน้อย ข้าพเจ้าจึงเริ่มเขียนเรื่อง ‘บุหลันดั้นเมฆ’ ขึ้น โดยใช้โครงเรื่องตามคำบอกเล่าของญาติผู้นั้นตั้งแต่นั้นจนจบ ซึ่งข้าพเจ้าได้จบลงในบทสุดท้ายเพียงว่าหม่อมหลวงวิษุและจิตรางคนางค์นั้นเริ่มตัดสินใจที่จะดูใจและศึกษากันโดยที่ข้าพเจ้าได้สงวนเรื่องราวต่อจากนั้นไว้

ต่อมาก็มีหลายเสียงบ่นว่าเรื่องราวของหม่อมหลวงวิษุและจิตรางคนางค์นั้นเพิ่งจะเริ่มต้น หลายครั้งที่ข้าพเจ้าประสพเองจึงทำให้กลับมาคิดว่าข้าพเจ้าได้สร้างตัวละครให้โลดแล่นและเป็นที่รักของท่านผู้อ่านมาตั้งแต่ต้นเรื่อง และขณะเดียวกันข้าพเจ้าก็ปล่อยให้ตัวละครนั้นหยุดเพียงอยู่กลางทาง

มิได้ดำเนินไปยังจุดหมายปลายทางดังที่ผู้อ่านคาดหวังเอาไว้

หลายสิบปีต่อมาเมื่อครั้งข้าพเจ้าเดินทางมาประเทศไทยข้าพเจ้าจึงนำความไม่สบายใจนั้นไปปรากฏกับผู้เป็นเสมือนเงาของหม่อมหลวงวิชชุและจิตรางคนางค์ ซึ่งท่านทั้งสองก็ได้แนะนำให้ข้าพเจ้าเขียนเรื่องต่อเป็นอีกเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นเสมือนนวนิยายตอนพิเศษโดยเล่าเรื่องราวหลังจากที่หม่อมหลวงวิชชุและจิตรางคนางค์นั้นได้สมรสกันแล้วและเพิ่มตัวละครจากนวนิยายเรื่องอื่นๆ ของข้าพเจ้าให้มาปรากฏอยู่ในนวนิยายตอนพิเศษนี้ด้วย ท่านจึงให้ชื่อตอนพิเศษนี้ว่า 'มั่งกรด้นเมฆ' ในคราวนั้นข้าพเจ้าได้เล่าโครงเรื่องย่อๆ ให้ท่านทั้งสองฟังผสมผสานกับการเดินทางไปท่องเที่ยวยังสหราชอาณาจักรซึ่งเป็นเสมือนบันทึกการเดินทางท่องเที่ยวผ่านจดหมายระหว่างหลานสาวคือจิตรางคนางค์กับคุณยายลำตวน แต่ข้าพเจ้าก็ยังคงไม่ได้เขียนเป็นแต่เพียงโครงเรื่องในหน้ากระดาษสามสี่แผ่นเท่านั้น และพับเก็บรวมอยู่กับนวนิยายฉบับรวมเล่มบุหลันดั้นเมฆนั่นเอง หลายปีผ่านไปข้าพเจ้าก็ยังคงปล่อยให้โครงเรื่องมั่งกรด้นเมฆเป็นเพียงแคโครงเรื่องเพียงสามสี่หน้า ไม่สมกับเจตนารมณ์ของท่านผู้เป็นเสมือนเงาของเรื่อง

ครั้นวันหนึ่งข้าพเจ้าได้หยิบบุหลันดั้นเมฆขึ้นมาอ่านอีกรอบจึงได้พบว่า มีกระดาษโครงเรื่องสามสี่แผ่นนั้นแทรกอยู่ ข้าพเจ้าจึงได้นำโครงเรื่องนั้นมาปิดฝุ่นใหม่จนกลายเป็นนวนิยายเรื่องมั่งกรด้นเมฆสมบูรณ์ดังที่ท่านผู้อ่านอ่านอยู่ในขณะนี้

อนึ่งหากการกระทำเช่นนี้ไม่เป็นที่พึงพอใจของท่านผู้อ่านด้วยประการใดแล้ว ผู้เขียนหวังว่าคงจะได้รับการอภัย

ทวิธา

รัฐวิคตอเรีย นครเมลเบิร์น ออสเตรเลีย

วันอาทิตย์ที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๑๙:๐๕:๓๔ น.

ส่วนดีของนวนิยายเรื่องบุหลันดั้นเมฆ- มังกรดั้นเมฆนี้
ข้าพเจ้าขออุทิศแด่บูรพาจารย์คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ทั้งที่ข้าพเจ้าได้กล่าวนามและไม่ได้กล่าวนามในนวนิยาย
ผู้เป็นเสมือนดวงประทีปในการประพันธ์
อีกทั้งมารดาและบิดาผู้ทรงพระคุณเหนือหัวข้าพเจ้า

บุหลันดั้นเมฆ

ทวิชา

‘ใครนะกล่าวว่าชีวิตเริ่มต้นเมื่ออายุสี่สิบ?’

จิตรางคนางค์ไม่เชื่อ หล่อนรู้ว่าชีวิตของหล่อนเริ่มต้นขึ้นก่อนหน้านั้น นานนัก

ชีวิตของหล่อนไม่ได้เริ่มต้นขึ้นเมื่อหล่อนคลอดจากครรภ์มารดาตอก แต่ในความรู้สึกของจิตรางคนางค์ชีวิตของหล่อนเพิ่งจะเริ่มตื้นตันตัวขึ้นก็ตอนที่หล่อนได้พบเขาตัวเอง

หม่อมหลวงวิซชู หุติยานนท์!

ตอนนั้นจิตรางคนางค์ไม่ใช่เด็กสาวแรกรุ่นไร้เดียงสา หล่อนเป็นสาวเต็มตัวแล้ว เรียนจบอักษรศาสตร์บัณฑิตมาแล้ว แถมยังมีคนรักแล้วด้วยซ้ำไป

คนรักของหล่อนชื่อ กลองทัด ภารดี!

กลองทัดเป็นชายหนุ่มรุ่มราวคราวเดียวกับจิตรางคนางค์ เรียนหนังสือคณะเดียวกัน แต่กลองทัดสอบตกเสียปีหนึ่ง เขาจึงเรียนจบที่หลังจิตรางคนางค์

อาจเป็นเพราะเหตุนี้กระมัง ในความรู้สึกของจิตรางคนางค์จึงเห็นว่า กลองทัดเป็นเด็กกว่าหล่อนอยู่เสมอ แม้ว่าโดยอายุ กลองทัดแก่กว่าจิตรางคนางค์ตั้งสองปีเต็มๆ

บ้านของทั้งสองอยู่ในซอยเดียวกัน กลองทัดจึงทำหน้าที่รับส่งจิตรางคนางค์เรื่อยมาตั้งแต่เริ่มรักกัน แม้กระทั่งเมื่อจิตรางคนางค์เรียนจบก่อน และหล่อนสมัครเข้าทำงานในโรงงานผลิตและจำหน่ายยาแห่งหนึ่งแล้ว กลองทัดก็ยังคงเที่ยวรับเที่ยวส่งหล่อน ทั้งๆ ที่โรงงานที่จิตรางคนางค์ทำอยู่ไกลจากมหาวิทยาลัยไม่น้อย ถ้าเดินทางด้วยรถประจำทางก็กินเวลาไม่ต่ำกว่าครึ่งชั่วโมง

ด้วยเหตุนี้ กลองทัดจึงต้องมารับจิตรางคนางค์แต่เช้าตรู่เพื่อพาหล่อน

ไปส่งที่โรงงานก่อน แล้วจึงย้อนกลับไปมหาวิทยาลัย จิตรางคนางค์จึงไปถึงที่ทำงานเป็นคนแรกทุกวันและต้องนั่งอยู่คนเดียวเป็นเวลานานกว่าเพื่อนร่วมงานคนอื่น ๆ จะไปถึง แต่หล่อนก็ไม่รู้สึกเบื่อหรืออย่างไร สบายดีเสียอีก เพราะรถประจำทางไม่แน่น ไม่ต้องเบียดคนจนเหนื่อยอ่อน เหงื่อไหลไคลย้อย ข้ายังต้องรีบร้อนจนมานั่งหอบแฮกๆ อยู่ที่โต๊ะทำงานเหมือนเพื่อนร่วมงานคนอื่น ๆ

จิตรางคนางค์ตัดสินใจมาทำงานแต่เช้าด้วยความจำเป็นดังกล่าวแล้ว ตราบกระทั่งกลองตัดเรียนจบและสมัครทำงานที่บริษัทแห่งหนึ่ง ไม่ไกลจากโรงงานที่จิตรางคนางค์ทำนัก หล่อนก็ยังคงไปทำงานเช้ากว่าใครๆ ในโรงงานอยู่นั่นเอง

ที่แรกจิตรางคนางค์พยายามชวนให้คนรักสมัครเข้าทำงานเสียที่โรงงานนั้นด้วยกัน แต่ชายหนุ่มปฏิเสธ เขาอ้างเหตุผลว่า

‘ผมทนไม่ได้หรอกที่จะต้องทำงานเป็นลูกน้องฟ้า’

จิตรางคนางค์หัวเราะขัน กลองตัดเป็นคนคิดมากอย่างนี้เสมอ และบางทีก็คิดเล็กคิดน้อยจนน่ารำคาญ

‘ใครบอกตัดจะต้องเป็นลูกน้องฟ้าล่ะ ฟ้ายังไม่ใหญ่พอที่จะเป็นหัวหน้างานของใครหรอกจ๊ะ’

‘แต่ถึงยังไง ฟ้าก็เข้าทำงานก่อน ได้เงินเดือนมากกว่าผมอยู่ดีผมทนไม่ได้!’

เขายืนยันสีหน้าเคร่งเครียดจนทำให้ใบหน้าขาวๆ กลมๆ ข้ายังมีลักยิ้มที่แกล้มเหมือนผู้หญิงกลายเป็นใบหน้าของผู้ใหญ่เกินอายุ

จิตรางคนางค์หัวเราะอีก ใครจะอดกันได้ เพราะในขณะนั้นหล่อนก็ได้เงินเดือนมากกว่าเขาอยู่แล้ว

‘พูดยังกับว่าเดี๋ยวนี้ตัดไม่ได้เงินเดือนน้อยกว่าฟ้าชั้นแหละ’

พูดเท่านั้นเอง เขาก็เป็นไฟเป็นไฟขึ้นมา เขาโกรธจิตรางคนางค์ไปหลายวัน จิตรางคนางค์ต้องเป็นฝ่ายตามง้อจนเพราะรู้ว่าเป็นคนผิด เป็นคนทำให้เขาน้อยเนื้อต่ำใจ

และตั้งแต่นั้นจิตรางคนางค์ก็ต้องระมัดระวังไม่พยายามพูดถึงเรื่องการ-

งาน เรื่องเงินดาวเงินเดือนอีกเพราะเกรงจะกระทบกระเทือนใจคนรัก

เวลาเดินทางไปกลับระหว่างบ้านและที่ทำงาน กลองทัดเป็นคนออกเงินค่ารถให้จิตรางคนางค์ด้วย ดังนั้นในตอนปลายๆ เดือน เงินเดือนของเขาจึงไม่พอใช้ จิตรางคนางค์ต้องแอบหยิบยืมเงินทองของหล่อนให้เขาเสมอ

นั่นเองสิ่งที่ติดนิสัยจิตรางคนางค์อีกข้อหนึ่งก็คือ ถึงตอนปลายๆ เดือน หล่อนจะต้องหยิบเงินส่งให้คนรักไว้ใช้ไม่สองร้อยก็สามร้อยเสมอ

แต่กระนั้นหลายต่อหลายครั้งที่กลองทัดมักจะบ่นเรื่องค่าใช้จ่ายพิเศษให้เข้าหูหญิงสาว

‘เดือนนี้แยจ้งเลยฟ้า ผมโดนเรียไรววันเกิดเจ้านายตั้งร้อยนะ ไอ้เงินเดือนเราก็กี่อัฐพิส เห็นจะต้องเอาน้ำประปาสูบท้องกันมั่งละ’

บางที่เขาก็จะบ่นว่า

‘อยากจะตัดกางเกงใหม่สำรองไว้สักตัวก็ไม่เคยมีดั่งค์เหลือใช้ซักเดือน ไอ้ตัวที่หุงๆ อยู่นี้ก็กันกรอนเต็มทีแล้ว คงได้งามหน้าซักวันแน่’

จิตรางคนางค์ได้ยินบ่นที่ไรก็อดไม่ได้สักที หล่อนต้องควักครั้งละร้อยสองร้อยเสมอต่อเสียงบ่นครั้งหนึ่งๆ ของคนรัก

ด้วยเหตุนี้เงินเดือนของจิตรางคนางค์เองจึงไม่เคยพอใช้กับเขาสักเดือนเหมือนกัน!

จิตรางคนางค์เป็นลูกกำพร้า บิดามารดาของหล่อนประสบอุบัติเหตุถึงแก่กรรมเมื่อไม่กี่ปีมานี้เอง หล่อนมีพี่สาวสองคนคือ สุรัมภาและพิมพ์อักษร พี่สาวทั้งสองคนของจิตรางคนางค์นั้นทำการสมรสและแยกไปอยู่กับสามีแล้วทั้งคู่ เหลือแต่จิตรางคนางค์คนสุดท้ายซึ่งจะเป็นหัวแก้วหัวแหวนของคุณยาย คุณยายจึงขอไปเลี้ยงไว้ตั้งแต่ยังเล็กและจิตรางคนางค์ก็เลยอยู่กับคุณยายเรื่อยมาจนบัดนี้

ถึงแม้นางลำดวนยายของจิตรางคนางค์จะเป็นเจ้าของสวนทุเรียนใหญ่ที่สุดในจังหวัดนนท์ และยังมีที่ดินให้เขาเช่าทำนาอยู่อีกนับเป็นร้อยๆ ไร่ก็ตาม แต่จิตรางคนางค์ก็ถูกเลี้ยงมาอย่างเด็กสาวชาวไร่ชาวสวนทั่วไป นางลำดวนไม่เคยซื้อรถยนต์ให้หลานสาวนี้ ไม่เคยสอนให้หลานสาวรู้จักความฟุ่มเฟือย

หรรษาแต่อย่างใดทั้งสิ้น

ตั้งแต่เลิกๆ จิตรางคนางค์จะได้รับคำสอนจากคุณยายให้รู้จักการประหยัด คุณยายถือคติของรัฐบาลที่ว่า ‘การประหยัดเป็นทางสร้างอนาคต’ อย่างเคร่งครัด ‘เมื่อยายแต่งงานมากับคุณตาของแกนะหนุฟ้า คุณตาของแกยังไม่มีการที่ดินซั๊กฝ่ามือเดียว เราต้องเช่าเขาทำกินตั้งหลายปี กว่าจะเก็บหอมมรดมริบซื้อที่ของเราเองได้ ถ้าหาได้ห้าส่วนก็ต้องเก็บไว้ให้ได้หนึ่งส่วนทุกครั้งมันถึงจะตั้งตัวได้’

ดังนั้นคุณยายจึงอดโวยวายไม่ได้สักครั้ง เมื่อจิตรางคนางค์เข้ามาจะล้มล้มกะเหลี่ยตอนปลายๆ เดือนขอสตางค์คุณยายเพราะเงินเดือนไม่พอใช้

‘แกใช้วันละเท่าไรรหาหนุฟ้า’

คุณยายตั้งคำถามอย่างเข้มงวด

‘ก็ไม่แน่หรือกคะคุณยาย บางทีหนุก็ซื้อ...เอ้อ...เสื้อผ้า’

จิตรางคนางค์ออกจะอ้อมแอ้ม แก้มแดงขึ้นนิดหนึ่งเพราะเหตุที่หล่อนถูกรอบมมาไม่ให้กล่าวเท็จต่อผู้ใหญ่

ที่จริงมันก็ไม่ใช่การกล่าวเท็จ จิตรางคนางค์ปลอบตัวเอง ก็หล่อนซื้อเสื้อผ้าจริงๆ นีนา แต่ทว่าส่วนใหญ่มันเป็นเงินค่าเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของกลองทัดไม่ใช่หล่อนเองเท่านั้น

คุณยายก็บ่นว่าไปอย่างนั้นเอง แต่ก็มักจะจ่ายให้ทุกครั้งที่คุณจิตรางคนางค์ขอ จิตรางคนางค์เองไม่เคยได้ใจที่มียายใจดีอย่างคุณยายลำดวนแต่คนที่ได้ใจกลับเป็นกลองทัด

วันหนึ่งขณะที่ยืนเปียดยอยู่ในรถประจำทางขากลับบ้าน เหงื่อไหลไคล้อยด้วยกันทั้งสองคน กลองทัดกระซิบกับคนรักว่า

‘นี่ฟ้า เมื่อไหร่จะขอตั้งค้คุณยายซื้อรถยนต์ซึ่ซั๊กทีนี้จะจะได้ไม่ต้องมาขึ้นอัดเป็นปลากระป๋องอยู่ยั้งจื๊อ’

จิตรางคนางค์ทำหน้าที่แบ้หนักแ่งอยู่ในใจ

‘ไม่มีทางหรือกยะ คุณยายไม่เห็นความจำเป็นของรถยนต์หรือ’

‘ปู่โธ่ ยั้งยั้งไม่เห็นแล้วจะไปเห็นเมื่อไหร่ ฟ้าแทบจะคลานเข้าบ้าน

ทุกวันนะ คุณยายไม่เห็นมั้งหรือคะ’

‘เห็น’

จิตรางคนางค์พยักหน้ารับ เหงื่อผุดขึ้นที่หน้าผากขาวนวลของหล่อน อย่างกับเม็ดฝน หญิงสาวไม่มีมือว่างพอที่จะเปิดกระเป๋าถือหยิบผ้าเช็ดหน้า ขึ้นซับเหงื่อ เพราะมือหนึ่งหิ้วกระเป๋าถือและถุงขนมพะรุงพะรัง ส่วนอีกมือ ก็ต้องโหนราวรถเสียแล้ว

‘คนเรามีมือซ้กสามมือก็ตีนะตัด ฟ้าจะได้เช็ดหน้า เหงื่อมันกำลังจะ เข้าตาอยู่รอมร่อแล้ว’

หล่อนปนเล่นๆ อย่างอารมณ์ดี

กลองทัดขมวดคิ้ว มือของเขาว่างอยู่ข้างหนึ่ง แต่เขาก็ไม่คิดจะล้าง กระเป๋าหยิบผ้าเช็ดหน้ามาซับเหงื่อให้คนรัก แน่ละเขาคงอายุสยตายของผู้โดยสารอื่นๆ ที่กำลังจับจ้องอยู่

จิตรางคนางค์ของเขาเป็นผู้หญิงสวยค่อนข้างสะดุดตาคนหนึ่ง หล่อน มีผิวขาว รูปร่างแบบบาง และไบหน้ารูปไข่หวานแฉล้ม เวลาหล่อนอยู่ใน ที่ชุมนุมชนจึงเป็นการยากที่จะหลีกเลี่ยงให้พ้นสายตาของบุคคลที่อยู่แวดล้อม

บางทีกลองทัดก็ภูมิใจในความสวยของคนรัก แต่บางทีเขาก็รำคาญ สายตาของคนอื่นๆ ที่เฝ้ามองคนรักของเขาไม่ยอมวางตา

‘พูดแต่ไอ้ที่เหลวๆ เป็นไปไม่ได้เรื่อยเลย’

เขากลับดูคนรักที่เกิดอยากมีมือที่สามขึ้นมา แทนที่จะขบขันหัวคิด แปลกประหลาดของหล่อน

‘ที่ไอ้ที่เราแนะนำ ไม่ยกอยากทำ’

‘เรื่องซื้อรถนะหรือ ก็บอกแล้วใจจะว่าไม่มีทาง คุณยายท่านอยู่มา ตั้งแต่สาวยันแก่ ไม่เคยต้องซื้อรถยนต์ใช้แล้วฟ้าใหญ่โตยังไง ท่านถึงจะต้อง ซื้อรถให้ฟ้าใช้’

‘ปู่เ๊ย ก็ความจำเป็นมันผิดกันนี่นา คุณยายไม่เคยออกทำงานนอก บ้าน จะต้องซื้อรถใช้ทำไมล่ะ?’

‘ก็ทีคนอื่นงำทำไมเขานั่งรถเมล์กันได้ล่ะ ฟ้าไม่ยอมให้คุณยายสวดว่า

ฟังเพื่อเห่อเหิม ทำอะไรเกินฐานะ'

เขาทำปากจิกจิกอย่างไม่ถูกใจ

'โธ่เอ๊ย ฐานะคุณนายของฟ้านะ จะซื้อเรือบินให้ฟ้าชกแล้วยังได้เลย
นับประสาอะไรกับรถยนต์คันเดียว'

จิตรางคนางค์หัวเราะ แล้วหล่อนก็ต้องหลับตาปีเพราะเหงื่อมันหยดเข้า
นัยน์ตาจนแสบตาไปหมด ขนตาของจิตรางคนางค์ยาวอนก็จริง แต่เป็นเส้น
บางๆ จึงกันเหงื่อไม่ค่อยจะได้ดีนัก

'ฐานะคุณนายนะ คงพอซื้อเรือบินได้หรอกจะ แต่ฐานะของฟ้านะสิ
จะซื้อรถจักรยานขี่ซักคันยังไม่สำเร็จเลย'

กลองทัดขมวดคิ้ว พุดฝ่าเสียงเครื่องยนต์ที่ตั้งโครมครามน่ารำคาญขึ้น
มาอีก

'มัวแต่พุดเล่นอยู่นั่นแหละ เมื่อไรจะได้สบายซักทีล่ะแบบนี้'

'ถ้าอยากสบายเรามาช่วยกันเก็บตั้งค์เอาไหมล่ะจ๊ะ?'

จิตรางคนางค์เสนอแนะขึ้นมาทั้งๆ ที่รู้ว่าเป็นไปไม่ได้ อย่าว่าแต่จะคิด
เก็บเงินเหลือใช้เอาไว้ซื้อรถเลย เพียงแต่พยายามใช้เงินให้หมดเดือนก็ยังไม่
ทางจะสำเร็จเสียแล้ว

ชายหนุ่มยิงขุ่นมัวหนักขึ้น

'ฟ้านะ ชอบพุดแต่เรื่องเหลวไหลเป็นไปไม่ได้เสียเรื่อย ขึ้นรถเก็บสตางค์
ของเราเองละก็ โว้ชาติหน้าเหอะค่อยคิดซื้อรถ'

'ก็แล้วตัดคิดมั่งหรือเปล่านั้นว่าถ้ามีรถแล้วจะเอาเงินที่ไหนเติมน้ำมัน
เอาเงินที่ไหนไว้เป็นค่าประกัน ค่าซ่อมค่าอัศจรรย์?'

'โธ่เอ๊ย'

เขาทำหน้าระอา

'ก็เอ็งเงินค่ารถที่ผมต้องควักเนื้อแดงๆ จ่ายไปทุกวันๆ นี่ไงล่ะ เกินพอเสีย
อีก!'

คำตอบของเขาทำให้จิตรางคนางค์นิ่ง ไม่ใช่จนต่อถ้อยคำ แต่เป็นเพราะ
ไม่อยากจะรู้เรื่องให้ขัดใจกันต่างหาก

๒

โรงงานผลิตและจำหน่ายยาที่จิตรางคางค์ทำงานเป็นพนักงานประจำ อยู่ในแผนกเลขานุการทั่วไปนั้น เป็นโรงงานใหญ่ มีพนักงานเป็นพันๆ คน ดังนั้นถ้าจิตรางคางค์ไม่มีความจำเป็นต้องมาทำงานตอนเช้าเป็นพิเศษ จนชื่อของหล่อนที่ลงเวลามาทำงานตอนเช้ากลายเป็นชื่อแรกที่มองดูเด่นกว่าคนอื่น ๆ ละก็ จนแล้วจนรอดหล่อนก็คงจะยังไม่มีโอกาสได้รู้จักกับเขา

หม่อมหลวงวิชชุ ทูตियานนท์!

เขาเป็นถึงผู้จัดการฝ่ายบุคคล ตำแหน่งของเขาห่างไกลจากตำแหน่งเลขานุการของจิตรางคางค์ลิบลิบ เมื่อตอนแรกที่จิตรางคางค์มาสมัครทำงานที่นี่ เขาก็เป็นคนเรียกตัวหล่อนมาสัมภาษณ์ แต่กระนั้นก็ได้เรียกว่าเป็นการรู้จักกันเป็นส่วนตัว เพราะเหตุที่ผู้จัดการฝ่ายบุคคลผู้นี้จะต้องมีหน้าที่เรียกตัวพนักงานที่มาสมัครใหม่ทุกคนเข้าสัมภาษณ์เพื่อไต่ถามพื้นความรู้ มาตรฐานของสมองและบุคลิกลักษณะ

เมื่อจิตรางคางค์เข้าไปปรากฏตัวอยู่ที่เก้าอี้หน้าโต๊ะของเขา เขาอาจจะสังเกตเห็นว่าท่าทางของจิตรางคางค์ต่างกับผู้สมัครคนอื่น ๆ เล็กน้อย คือหล่อนไม่ระนอยบอบกายกับเขาจนเกินไปนัก อาจจะเป็นเพราะฐานะของคุณนายกระมังที่ทำให้จิตรางคางค์คิดว่าถึงจะไม่ได้ทำงานที่นี่ หล่อนก็จะไม่อดตาย แต่กระนั้นการอบรมสั่งสอนของคุณนายทำให้จิตรางคางค์รู้จักว่าจะวางตัวอย่างไรจึงจะไม่ดูเป็นการกระด้างกระเดื่องต่อผู้ใหญ่

จิตรางคางค์ยิ้มไหว้เขาอย่างเรียบร้อย แล้วหล่อนก็นั่งตัวตรง ทำทางสำรวมรอฟังคำถามของเขาอย่างตั้งอกตั้งใจ

สายตาของหล่อนมองดูเขาจริงๆ ไม่ก้มหน้า ลอบชำเลืองอย่างผู้สมัครคนอื่น ๆ

เขาเป็นชายหนุ่มร่างใหญ่ ผิวคล้ำ อายุคงจะมากกว่าหล่อนไม่ต่ำกว่า

ลิปปี เส้นผมของเขาดำขลับเหยียดตรงและหวีเรียบกริบ ไม่ปล่อยให้หยอยตกลงมาปรกหน้าเหมือนผมของกลองทัด ใบหน้าของเขาจึงดูเรียบๆ ไม่มีอะไรเก๋หรือสะดุดตาสตรี แม้แต่ริมฝีปากของเขาก็หนาและไม่มีรูปร่างอ่อนสวยเหมือนปากของกลองทัด คางของเขาเป็นสี่เหลี่ยมและมีรอยสีเขี้ยวอ่อนๆ ไม่เกลี้ยงเกลาเหมือนคางของกลองทัดอีกนั่นแหละ

ด้วยเหตุนี้ในสายตาของจิตรางคนางค์จึงเห็นว่า หม่อมหลวงวิซุช ทุติยานนท์ ผู้จัดการฝ่ายบุคคลผู้นี้มีหุ่นไม่น่าสนใจเลยสักนิดเดียว!

และจิตรางคนางค์ก็ลืมเขาเสียสนิทเมื่อเวลาผ่านไป

หล่อนอาจจะเคยพบปะเขาอีกในบางครั้ง เวลาสวนทางกันที่ประตูทางเข้า หรือที่ห้องลงเวลาทำงาน หรือโรงอาหาร ซึ่งนานๆ ครั้งเขาจึงจะเหยียบย่างเข้าไป แต่จิตรางคนางค์ไม่เคยแสดงความคุ้นเคยอย่างอื่น นอกจากยกมือไหว้เหมือนอย่างพนักงานคนอื่น ๆ เขาไหว้กัน และเขาก็รับไหว้

แม้แต่คำเดียวเขาก็ไม่เคยทักทายหล่อน ดูเหมือนเขาจะมองไม่ถนัดเสียด้วยซ้ำว่าผู้ที่ยกมือไหว้เขานั้นเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย!

เขาไม่ยกแสดงความเป็นกันเองกับผู้ใดบังคับบัญชาเหมือนอย่างหัวหน้าแผนกผลิตเลย ‘ภรต’ หัวหน้าแผนกผลิตเป็นคนอารมณ์ดี เขาชอบทักทายเล่นหัวกับพวกลูกน้องอย่างกันเอง โดยเฉพาะพวกลูกน้องผู้หญิง ไม่มีใครสักคนที่ไม่ชอบเขา!

จิตรางคนางค์ก็ชอบภรต เขามีอะไรหลายอย่างที่คล้ายกับกลองทัดคนรักของหล่อน จิตรางคนางค์ชอบผู้ชายร่างสูงโปร่ง ผิวขาวๆ แบบนี้แหละ หล่อนเห็นสวยและดูเป็นผู้ดี ผู้ชายร่างสูงใหญ่ ผิวคล้ำ หน้าตาเฉยเมยแบบผู้จัดการฝ่ายบุคคลนะหรือ ออกจะเขยอยู่สักหน่อยในสายตาเด็กสาวๆ อย่างจิตรางคนางค์

จิตรางคนางค์ทำงานอยู่ที่นั่นตั้งปีกว่า หล่อนยังไม่เคยมีโอกาสดำเนินสนทนากับผู้จัดการฝ่ายบุคคลเลยสักคำ หล่อนพยายามนึกถึงเสียงของเขาดอนที่เรียกตัวหล่อนมาสัมภาษณ์ จำได้ว่าเสียงของเขาค่อนข้างลึก แต่ชัดเจน และมีกังวานเรียบขาดอยู่เสมอ แม้จะพูดประโยคที่ไม่สำคัญอะไรสักนิด

จิตรางคนางค์บอกกับตัวเองว่า หล่อนไม่ถูกชะตากับผู้จัดการฝ่ายบุคคล

ผู้นี้เสียเลย!

สาเหตุที่จิตรางคนางค์รู้สึกเกลียดน้ำหน้าเขายิ่งขึ้นก็คือวันนั้น หล่อนเห็นเพื่อนหมิวร่วมงานคนหนึ่งนั่งร้องไห้อยู่ในแผนกเลขานุการที่หล่อนทำงานอยู่ เจ้าหล่อนคนนั้นชื่อประภาวดี ตำแหน่งของหล่อนคือเลขานุการของหม่อมหลวงวิชชุ ทูตยานนท์นั่นเอง โต๊ะทำงานของประภาวดีตั้งอยู่ในห้องส่วนตัวของเจ้านายของหล่อน แต่เวลาร้องไห้ ประภาวดีก็กลับออกมาร้องไห้ที่แผนกเลขานุการทั่วไป

เพื่อนสาว ๆ สองสามคนกำลังล้อมหน้าล้อมหลังประภาวดีอยู่ ต่างก็ถามเสียงจ้อกแจ้กไปหมด จิตรางคนางค์อดไม่ได้ต้องเข้าไปล้อมฟังเรื่องราวกับเขาบ้าง

ประภาวดีร้องไห้อย่างระมัดระวัง มิให้มาศคาร่าและอายไลเนอร์ที่หล่อนตกแต่งเลอะเทอะดวงหน้า จิตรางคนางค์เองก็เพิ่งจะสังเกตเห็นตอนนี้ว่าประภาวดีเสริมสวยใบหน้าของหล่อนถึงกับใส่ขนตาปลอมมาทำงานทุกวัน ทั้งๆ ที่งานในตำแหน่งหน้าที่ของหล่อนนั้นไม่จำเป็นต้องอาศัยความงามเป็นเครื่องประกอบสักนิดเดียว

ทำเอาจิตรางคนางค์ออกจะเชื่องๆ ที่เคยได้ยินเพื่อนบางคนกระซิบว่า

‘แม่ประภาวดีนี่แหละเป็นหม่อมลับๆ ของท่านชายเทพฤทธิ์ หุ่นใหญ่ของที่นี่ ผู้จัดการใหญ่เลยส่งมาเป็นเลขาฯ ของหม่อมหลวงวิชชุจะได้สบายไม่ต้องทำงานจับจ่ายอย่างพวกเรา’

‘อ้าว จันทน์ทำไมท่านชายไม่เอาไว้เป็นเลขานุการของท่านชายเสียเองล่ะ?’

จิตรางคนางค์ถามด้วยอดไม่ได้

เพื่อนคนนั้นหัวเราะเหมือนจะขื่นความโง่ของหล่อน

‘พุทไธเอ๊ย ท่านชายจะกล้าใช้เขาอะละเล่า ก็รู้อยู่ว่าเขาเส้นแข็ง จะใช้อะไรก็คงเกรงใจใช้ไม่ลง เลยไปยี้ให้หม่อมหลวงวิชชุ’

‘อ้าว แล้วหม่อมหลวงวิชชุจะกล้าใช้ประภาวดีหรือ?’

‘อើย ขานั่นนะ เกรตตรง ไม่สนทั้งนั้นแหละว่าใครจะมีปลอกคอใหญ่’

แค้ไหน เขาส่งใครมาให้ใช้แกก็ใช้คะ แม่ประภาวดีเขาเกลียดชั้หน้าหม่อมหลวงวิซซุจะตายรู้ไว้เหอะ’

‘เออ แล้วทำไมหม่อมหลวงวิซซุยังอยู่ได้ละ ทำไมประภาวดีเขาไม่ไปทูลฟ้องท่านชาย?’

‘ทำไมจะไม่ฟ้อง ท่าทางสาออยออกยั้งนั้น ยังแปลกใจอยู่เหมือนกันที่หม่อมหลวงวิซซุแกยังเกาะเก้าอย่างเหนียวแน่น ไม่ยกกระเด็นไปเพราะแม่ประภาวดีคนนี้’

นั่นคือชาวลือที่จิตรางคนางค์เคยได้ยินมา แต่หล่อนไม่สนใจเรื่องทำนองนี้นัก เป็นธรรมดาของงานใหญ่ๆ ที่มีคนอยู่รวมกันจำนวนมากๆ ที่จะไม่ให้มีเรื่องทำนองนินทากาเลเสียดเดียวยอมเป็นไปไม่ได้

แต่วันนี้ประภาวดีถึงกลับมานั่งร้องไห้อดธรรกำหนด หล่อนคงจะมีเรื่องขึ้นขมใจขนาดหนักทีเดียว จิตรางคนางค์อดไม่ได้จึงต้องยอมทำตัวเป็นคนสอดรู้สอดเห็นกับเขาบ้าง

เสียงใครคนหนึ่งถามขึ้นว่า

“เล่าให้ฟังมั่งซิคุณประภาวดี ว่าเจ้านายเขาเล่นงานเธอยังไงมั่ง”

ต่อหน้าประภาวดี ใครๆ ก็เกรงใจเรียกหล่อนว่า ‘คุณ’ เป็นการประจบประแจงเอาใจ แต่ลับหลังจิตรางคนางค์ไม่เห็นมีใครเรียกประภาวดีว่า ‘คุณ’ สักคน ไม่เรียก ‘แม่ประภาวดี’ ก็ ‘ยัยประภาวดี’ บางคนหมั่นใส่ขนาดหนักถึงกับใช้คำว่า ‘อี’ นำหน้าชื่อประภาวดีก็มี!

“อย่าเรียกมันเป็นเจ้านายนะ ฉันยอมให้คุณอนิทัชเป็นเจ้านายฉันคนเดียวเท่านั้นแหละ”

ประภาวดีแหง ตาแดงๆ นั้นขุ่นเขียวขึ้นมาทันใด คุณอนิทัชที่ประภาวดีเอ่ยถึงก็คือผู้จัดการใหญ่ของโรงงานนี้

เสียงใครอีกคนหนึ่งไกล่เกลี่ยเอาใจ

“เอาละ ไม่ให้เรียกเจ้านายก็ไม่เรียก ลองเล่าให้ฟังหน่อยนะ อยากรู้ว่าเขาเกรเธอยังไงมั่ง”

“มันให้ฉันพิจารณาตัวเอง คิดดูซิว่ามันอวดวิเศษขนาดไหน ตัวเป็นแค้

ลูกจ้าง ส่วนนั้นเป็นถึงหม่อมของท่านชายแท้ๆ ถึงจะเป็นญาติกันก็แค่หลาน ยังไม่เจียมกะลาหัว...”

ประภาวดีหลุดปากความในออกมาอย่างโจ่งครึ่ม ทำให้สายตาทหลายคู่ แลสบกันเองแล้วก็ยิ้มๆ ให้กัน จิตรางคนางคို့อดไม่ได้ถามขึ้นบ้าง

“เธอทำผิดอะไรรื้อคุณประภาวดี”

“ผิดอะไร เพียงแต่ฉันมาสายนิดหน่อยเท่านั้น มันก็เรียกฉันมาด่าเข้า ด่าเย็น”

สายตาทหลายคู่มองสบกันอีก ไม่มีใครออกปากคัดค้านว่าอะไร ทั้งๆ ที่ทุกคนก็รู้อยู่แก่ใจว่าประภาวดีมาถึงที่ทำงานที่หลังเสียงออกเข้าทำงานไม่ต่ำกว่าสิบห้านาทีแทบทุกวัน!

ประภาวดีคร่ำครวญต่อไปว่า

“ฉันบอกมันว่าที่บ้านฉันไกล รถก็ติดมันก็ต้องสายมั่งนะซี”

“แล้วเขาว่าไง?”

หลายเสียงสอดขึ้นมา ดูเหมือนว่าทุกคนกระตือรือร้นไปด้วยกัน เพราะเหตุที่แต่ละคนก็เคยสายเพราะรถติดด้วยกันทั้งนั้น หากแต่ว่าไม่ถึงกับมาสายทุกวันเหมือนประภาวดี

“มันตอบว่าเมื่อวันนี่รู้ตัวว่าสายสิบห้านาทีละก็ พรงนี้ให้ออกจากบ้านให้เช้าขึ้นสักสิบห้านาทีซีจะได้มาทัน”

“แล้วเธอล่ะ?”

“ซี! ฉันก็ว่าฉันต้องนอนดึก ตื่นเช้านักไม่ไหว”

สายตาหลายคู่มองสบกันเอง พลงยิ้มในหน้าอีกครั้ง เกือบจะทุกคนในที่นี้รู้ว่า ‘ท่านชาย’ ของประภาวดีไม่ค่อยเสด็จมาค้างด้วยเต็มๆ คืบสักที เพราะเหตุที่ทรงเกรงพระทัย ‘ตำหนักใหญ่’ ของท่านชาย ดังนั้นกว่าประภาวดีจะได้นอนก็คงเป็นเวลาตีครึ่งหลังจาก ‘ท่านชาย’ ของหล่อนเสด็จกลับไปแล้ว

ประภาวดีเล่าต่อไปด้วยเสียงแหลมอย่างแค้นเคือง

“คนอย่างนายวิซซุไม่มีวันชะละที่จะเห็นใจใคร มันพูดออกมาได้ทำให้ฉันเปลี่ยนนิสัยนอนหัวค่ำเสียที่ได้ตื่นเช้า ถ้าหากฐานะที่ทำตอนดึกๆ นะไม่สำคัญจนเลิกไม่ได้ บ้าบัดซบ!”

ผู้ฟังเงียบบกริบ จิตรางคนางค์มองเห็นน้ำตาที่รินด้วยความรู้สึกบอกรับไม่ถูก เห็นใจก็เห็นใจ แต่ก็อดรู้สึกไม่ได้ว่าหล่อนทำไม่ถูก!

พวกเพื่อนๆ ขอให้ประภาวดีเล่าต่อไป หล่อนจึงเล่าว่า

“ฉันโมโหจนลืมหิว เลยคว้าที่เขียนบุหรืขว้างหน้ามันไป”

“ตาย! ถูกไหม?”

หลายเสียงร้องพร้อมกัน

“เปล่า ไม่ถูกหรอก มันเอียงหน้าหลบเสียทัน แล้วมันก็บอกว่าให้ฉันพิจารณาตัวเอง ถ้าฉันยังเห็นว่าตัวเองเป็นฝ่ายถูกละก็ มันจะทำเรื่องเสนอขึ้นไป”

“เรื่องเธอขว่างหน้าเขาอะหรือ?”

“เปล่า มันว่าเรื่องนั้นมันไม่สนหรอก แต่มันจะเสนอเรื่องที่คุณมาทำงานสายทุกวัน มันไม่ต้องการให้ฉันทำงานเป็นเลขาของมันเป็นอีกต่อไป ให้เจ้านายจัดหาคนอื่นแทน”

ประภาวดีเล่าอย่างเคียดแค้นแถมวิจารณ์ต่อไป

“ฮิ! ใครถูกเลือกเป็นเลขาของนายคนนั้นละก็ เเคราะห์ร้ายเป็นบ้าเลย!”

ตอนนั้นจิตรางคนางค์ไม่รู้สักนิดว่าตัวหล่อนจะต้องตกที่นั่งเคราะห์ร้ายเป็นบ้าเลย!

* * *

โต๊ะทำงานของจิตรางคนางค์สะอาดเรียบร้อยกว่าโต๊ะของเพื่อนที่แผนกเดียวกัน ด้วยเหตุที่หล่อนมาถึงที่ทำงานแต่เช้าทุกๆ วัน และแทนที่จะนั่งรอเวลาอยู่เปล่าๆ หล่อนก็ใช้เวลาที่นั่นกวาดเช็ดและจัดข้าวของบนโต๊ะให้เป็นระเบียบ บนโต๊ะของจิตรางคนางค์จึงไม่มีกองขยะมูลฝอย เศษกระดาษห่อลูกกวาด ถุงพลาสติกบรรจุเปลือกและเมล็ดผลไม้ที่รับประทานเนื้อไปแล้ว ตลอดจนรอยกันแก้วกับขวดเครื่องดื่มจิบเป็นคราบเหมือนโต๊ะทำงานเพื่อนๆ ของหล่อน

ตรงกลางโต๊ะของจิตรางคนางค์มักจะว่าง หล่อนจะวางแฟ้มเอกสารไว้ริมซ้ายมือ ด้านขวามีแจกันเล็กๆ แต่แทนที่จะใส่ดอกไม้ หล่อนกลับใช้เป็นที่ใส่ดินสอและปากกาลูกกลิ้งราคาถูกลงไว้สำหรับหยิบใช้ได้สะดวก และบางทีก็สำหรับใครๆ ขอยืมกัน

ตรงริมด้านหน้าจะมีเครื่องพิมพ์ดีดสองเครื่อง ภาษาไทยเครื่องหนึ่ง และภาษาอังกฤษอีกเครื่องหนึ่ง

อันที่จริง หน้าที่ของจิตรางคนางค์ไม่ใช่หน้าที่พิมพ์หนังสือ หน้าที่แท้จริงของหล่อนคือ ร่างหนังสือโต้ตอบให้ตรงตามนโยบายของบริษัท นานๆ ที่

จึงจะได้รับคำสั่งให้พิมพ์อะไรสักครั้ง งานของจิตรางคนางค์จัดว่าเป็นงานของส่วนกลาง ไม่เจาะจงว่าจะต้องรับคำสั่งของใครโดยเฉพาะ ตามปกติจิตรางคนางค์จะรับงานจากกัทลี หัวหน้าแผนกเลขานุการ ซึ่งมีอายุคราวพี่สาวคนโตของหล่อน กัทลีมักจะแกลงงานให้ลูกน้องของหล่อนอย่างทั่วถึง แต่บ่อยครั้งที่หล่อนแกลงงานให้จิตรางคนางค์มากกว่าคนอื่น

‘เธอนะเคราะห์ร้ายหน่อยนะฟ้า อยากร่างงานได้เรียบร้อยกว่าคนอื่นเลยถูกใช้มากกว่าเพื่อน’

กัทลีมักจะพูดตลกๆ เมื่อเวลาจะใช้งานพิเศษให้จิตรางคนางค์ทำ ตามปกติหล่อนเป็นคนสีหน้าเคร่งเครียดและเป็นงานเป็นการอยู่เสมอ ประภาวดียังคงเคยเอากัทลีมาจินตนาการเป็นเชิงขบขันกับเพื่อนฝูงของหล่อน

‘ยายกัทลีแกหน้าอทั้งวันยังงั้น แกถึงต้องเป็นสาวทันทีก ผู้ชายเขาเห็นหน้าก็อยากเผ่นแล้วละ อย่ายุติถึงว่าจะกล้าขอแกแต่งงานเลย’

พวกที่ได้ฟังจินตนาการก็ประสมโรงหัวเราะกันเป็นที่สนุกสนาน แต่แล้วบางคนที่คาบเอาคำนิทานนั้นไปฟ้องกัทลี

เจ้าตัวคนถูกนิทานแค้นยี่มิดหนึ่งก่อนจะตอบว่า

‘ฉันดีใจที่ตัวเองเป็นสาวทันทีก อย่างน้อยก็จะมีใครกล้ามาดำฉันได้ว่าเป็นผู้หญิงหน้าด้าน สิ้นคิด ถึงต้องแย่งสามีเขา!’

ถ้อยคำของกัทลีคงจะมีคนคาบไปเสนอประภาวดีเช่นกัน จึงปรากฏว่าในกาลต่อมาทั้งสองไม่พูดไม่มองหน้ากันเลย

วันนั้น ตรงกลางโต๊ะของจิตรางคนางค์ไม่ว่างเปล่าเช่นเคย มีกระดาษคำสั่งฉบับหนึ่งวางอยู่ ทับไว้ด้วยแท่งแก้วทับกระดาษ ตั้งแต่จิตรางคนางค์มาถึงก็แลเห็นกระดาษคำสั่งแผ่นนี้วางอยู่แล้ว อาจจะเป็นเพราะเมื่อตอนเย็นจิตรางคนางค์กลับเร็วกว่าปกติ พอเสียงออดเลิกงานดังขึ้นก็ลงรถก็โผล่หน้าเข้ามา เขามองจิตรางคนางค์ว่าต้องรีบไปเยี่ยมพี่สาวซึ่งถูกรถชนและถูกนำส่งโรงพยาบาล

แน่ละ ในวาระนั้น จิตรางคนางค์ต้องควักเงินช่วยจ่ายค่าเยี่ยมให้กอลง-ทัตด้วย!

จิตรางคนางค์หยิบกระดาษคำสั่งฉบับนั้นขึ้นมาอ่าน มีลายเซ็นผ่านของ กัทลีเรียบร้อยแล้ว

จิตรางคนางค์ตกตะลึงเมื่ออ่านเนื้อความในคำสั่งฉบับนั้น ตัวอักษรเพียง สองสามบรรทัดตรึงสายตาหลอนไว้ได้เป็นครู่ใหญ่

‘ให้นางสาวจิตรางคนางค์ พรหมพิทักษ์ ทำหน้าที่เลขานุการส่วนตัว ของหม่อมหลวงวิษณุ ทูตยานนท์ ผู้จัดการฝ่ายบุคคล ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ศกนี้ เป็นต้นไป’

คำสั่งนั้นลงนามโดยผู้จัดการใหญ่ของโรงงาน

จิตรางคนางค์ยกนาฬิกาข้อมือขึ้นดู ตอนนั้นเพิ่งแปดโมงเช้ายังมีเวลา เหลือก่อนออกเริ่มงานถึงครึ่งชั่วโมง นาฬิกาของจิตรางคนางค์เป็นชนิดมีตัวเลข บอกวันที่ด้วยและมันบอกว่าวันนั้นเป็นวันที่ ๑

‘ตายแล้ว! ฉันมันก็วันนี้แหละที่เราต้องย้ายไปทำงานห้องโน้น!’

หล่อนรำพึงอย่างใจหายใจคว่ำ ประภาวดีได้ย้ายออกจากห้องทำงาน ของเจ้านายหล่อนหลายวันมาแล้ว ตั้งแต่วันที่มิเรื่อง ‘ปาหน้า’ กันเป็นต้นมา หล่อนไม่ได้ยื่นใบลาออกเพียงแต่ชวนชาวชนของย้ายออกมานั่งที่แผนกเลขานุการทั่วไปตั้งอ้อ

หล่อนบอกกับเพื่อนฝูงใกล้ชิดว่า

‘ธูระอะไรจะลาออกให้ไง ฉันลาออก อีตาวิษณุเก๊าะชอบใจไปเท่านั้นเอง’

‘แกคงไม่ได้เกลียดซึ่งอะไรเธอเป็นส่วนตัวหรือหน้า’

เพื่อนคนหนึ่งให้ความเห็นด้วยความหวังดี แต่ประภาวดีกลับทำหน้าที่

‘ทำมัยแกจะไม่ได้เกลียดฉันเป็นส่วนตัว ในเมื่อฉันนะรู้จักแกดี ใส่ก๊ี่ชด

ก๊ี่ชดของแกฉันเคยเห็นหมดแล้ว’

‘ทำไม แกเคยทำซี้กอกะเธอหรือ?’

‘อ๊อโย เปลา่ ขึ้นมาทำซี้ ฉันได้ฟ้องผู้จัดการใหญ่ไปล่ออกนานแล้ว’

‘เงินแกทำอะไร?’

‘แกมีเมียลับยะ!’

ประภาวดีหัวเราะคิกๆ หุดามีเลศนัย

‘อ้อ มีอีหนู เรื่องธรรมดาของผู้ชาย!’

‘เปล่า ไม่ใช่เรื่องอีหนูธรรมดา โอ๊ย เรื่องของหม่อมหลวงวิษุคนี่มันยาว เล่าทั้งวันก็ไม่จบ’

‘ไหน เล่านิดเถอะน่า อยากรู้ไว้ประดับปัญญา’

‘อยากรู้ก็จะบอกให้ เมียลับของหม่อมหลวงวิษุคนะ เรียกอีหนูไม่ไหวแล้วละ ต้องเรียกอีแก่ถึงจะสม!’

‘ฮือ หม่อมหลวงวิษุยังไม่แก่สักนิด อายุอย่างมากที่สุดก็ไม่เกินสามสิบ’
‘ประภาวดีแค้นหัวเราะ’

‘แต่เมียแก่แฮกแล้วละ ปาเข้าไปตั้งสี่สิบแล้วละมัง’

‘เหรือ ไ้ ทำไมหม่อมหลวงวิษุแก่อึดใจนั้นล่ะ?’

‘สั่นคิดไม่สั่นคิดยายนั่นก็เลี้ยงแกมานะแหละ เลี้ยงต๋อยง’

‘เรอะ โถ’

ผู้ฟังทำเสียงปลงอนิจจัง และต่อจากนั้นไม่กี่วันข่าวเล่าสื่อเรื่องหม่อมหลวงวิษุ ผู้จัดการฝ่ายบุคคลถูกเลี้ยงต๋อยก็ถูกปิดกั้นให้แช่ตไปทั้งโรงงาน จนกระทั่งถึงหุจิตรางคนางค์จนได้

ดังนั้นความรู้สึกของจิตรางคนางค์ที่มีต่อหม่อมหลวงวิษุ ทูตียานนท์ คนนั้นจึงมีความขะเขยงอยู่ด้วยนอกเหนือไปจากความชิงชัง!

บางครั้งจิตรางคนางค์ก็เตือนตัวเองว่าไม่ควรหุบเขา ไม่ยุติธรรมเลยที่หล่อนฟังความข้างเดียวและด่วนตัดสินผู้ที่ถูกกล่าวหาเอาเองแบบนั้น หม่อมหลวงวิษุ ทูตียานนท์ อาจจะถูกใส่ร้ายป้ายสีเพราะความจงชังพยาบาทของผู้หญิงอย่างประภาวดีก็ได้

แต่ก็นั่นแหละ ถ้าไม่มีกองไฟจะปรากฏควันขึ้นได้อย่างไร

เสียงเพื่อนสาว ๆ สองสามคนเดินหัวเราะต่อกระซิกเข้ามาในห้อง เพราะ
ใกล้เวลาเข้านอนเต็มทีแล้ว พอเห็นสีหน้าของจิตรรางคนางค์ ใครคนหนึ่งก็ร้อง
ทักขึ้น

“เป็นอะไรไปฟ้า เธอทำหน้าที่เหมือนกำลังปวดท้อง”

“เปล่า ฉันกำลังปวดหัวตั้งหาก”

จิตรรางคนางค์ตอบพลางทำหน้านิ่ง กรีดนิ้วส่งกระดาดคำสั่งฉบับนั้นให้
เพื่อนๆ ดู สาว ๆ สองสามนางเหล่านั้ย่นหน้าเข้ามาอ่านพร้อมๆ กัน

“ให้นางสาวจิตรรางคนางค์ พรหมพิทักษ์ ทำหน้าที่เลขานุการส่วนตัวของ
หม่อมหลวงวิหะขุ ทูตยานนท์ ผู้จัดการฝ่ายบุคคล ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม
ศกนี้ เป็นต้นไป!”

“โอ๊ย ตายแล้ว นางสาวจิตรรางคนางค์เอ๊ย ทำไมจึงได้ช่วยเป็นบ้ายังงี้ละ”

เสียงแจ้วๆ เสียงหนึ่งร้องขึ้น

“ฮือ จริงๆ ด้วย ช่วยเป็นบ้ายจริงๆ”

อีกเสียงหนึ่งเห็นด้วย

“เดี๋ยวหะจะยายประภาวดีมารู้เข้า แกคงหัวเราะเยาะฟ้าแทบตายเลย”

“ฮือ! หัวเราะเยาะก็ช่างปะไร ถึงยังไงก็ยิ่งแสดงว่าฟ้าทำงานดีเป็นที่
พึงปรารถนาของเจ้านายหรือกษัตริย์ ก็ตัวเขาพะเจ้านายเขาไม่พิศวาสแล้วไซ้ใหม่
ละถึงต้องมานั่งเป็นคนหลักลอยในห้องเรา”

“ไซ้ไซ้ น่าขันจะตาย พี่ก็ทลีเขาก็ไม่สน ไม่ยอมจ่ายงานให้ทำ แม่เจ้า-
ประคุณก็นั่งตื้ออยู่ยงั้นแหละ”

“จะไม่ตื้อทอนไหวระอะ สบายดีชะอีก งานการไม่ต้องทำ ถึงเดือนก็ได้
เงินใช้ฟรีๆ เป็นเรา เราก็เอาเหมือนกัน”

“ว้า แต่เป็นเรา เราไม่เอาแฮะ เสียศักดิ์ศรีเป็นบ้ายเลย คนอย่างเรา

นะนะ ถ้ารู้ว่าไม่ต้องการแล้ว เราไปตายดาบหน้าดีกว่า ธุระอะไรจะอยู่ให้คน
เขาหัวเราะเยาะ”

“ปู่โธ่ จะไปตายดาบหน้ายังไง ความรู้แกมีแค่หางอึ่งถ้าไม่มีปริญญา
ม.น. หรือ อ.น. พ่วงท้าย แกจะไปทำมาหากินที่ไหนใครเขาจะรับล่ะ”

“ฮี้ ไม่รับก็แค่แปลกอะไร เราเกียะนั่งกินเงินเดือนที่ท่านชายประทานให้
สบายไปเท่านั้น เห็นเขาคุยว่าท่านชายของเขาจะประทานเงินที่ละตั้งหลายพัน”

“เฮ้อ ก็ถ้ายังงั้น หล่อนจะมานั่งเป็นลูกจ้างเขา กินเงินเดือนแค่พัน
กว่าๆ ทำไมยะ”

“โธ่เอ๊ย ก็เค้าต้องการจะเปิดหูเปิดตามั่งนะซี่ ถ้ายอมอยู่แต่ในบ้าน
ละก็ เสื้อผ้าสวยๆ มันเกียะจะถูกแขวนอยู่แต่ในตู้เท่านั้นซี่จริงมั๊ย”

ถ้อยคำตอบได้กั้นไปมานั้นเปลี่ยนจุดหมายไปที่ประภาวดีโดยไม่รู้ตัว
เพราะถ้าจะว่าไป ประภาวดีเป็นจุดสนใจของพนักงานสตรีในโรงงานมาแต่
ไหนแต่ไรแล้ว ตั้งแต่ยังไม่มีใครรู้เรื่องที่หล่อนเป็นหม่อมลับๆ ของหม่อมเจ้า
เทพฤทธิ์ หุ่นใหญ่ของโรงงานนี้ ทุกคนก็สนใจเรื่องการแต่งกายของประภาวดี
เพราะเหตุที่หล่อนจะแต่งกายมาทำงานด้วยเสื้อผ้าแพรพรรณที่มีราคาสูงเกิน
กว่าเงินเดือนของหล่อนจะอำนวยให้ได้ เครื่องแต่งกายของประภาวดีแต่ละ
ชุดๆ มีราคาเกือบเท่าเงินเดือนของหล่อนเอง ความสนใจใคร่รู้เหตุผลว่าประ-
ภาวดีมีรายได้พิเศษมาจากทางไหนนี่เอง เรียกร้องให้ประวัติส่วนตัวของหล่อน
ถูกเปิดเผยขึ้นจนได้

ประภาวดีเองก็มิได้พยายามปิดบังเรื่องที่ว่าหล่อนเป็นหม่อมลับๆ ของ
หม่อมเจ้าเทพฤทธิ์ ดูเหมือนหล่อนเห็นเป็นของโก้และเป็นเครื่องมือสร้างสม
อิทธิพลให้แก่ตนเองอีกด้วย!

ระหว่างที่คนอื่นๆ ย้ายไปสนใจค้นหาประภาวดี จิตรางคนางค์ก็ถือโอกาส
เก็บข่าวของของหล่อนรวบรวมไว้บนโต๊ะ ดังนั้นพอเสียงออกช่างานสิ้นกังวาน
ลง จิตรางคนางค์ก็ไปปรากฏตัวที่หน้าห้องทำงานของผู้จัดการฝ่ายบุคคล

หม่อมหลวงวิษณุ ทูตยานนท์!

หล่อนเคาะประตูเบาๆ นึกในใจว่า

‘เอ มาทำงานแล้วยังก็ไม่รู้ เพิ่งจะออก’

มีเสียงหัวเราะ ดังออกมาจากในห้องตอบคำถามในใจของจิตรางคนางค์ เสียงนั้นทำให้หญิงสาวเกือบสะดุ้ง

“เชิญ”

ชายหนุ่มร่างใหญ่ที่นั่งทำงานอยู่ที่โต๊ะในสุดยังไม่เงยหน้าขึ้นจากงานของเขา แม้ว่าจิตรางคนางค์จะเข้ามายืนประสาณมืออยู่ตรงหน้าโต๊ะของเขาแล้วก็ตาม

จิตรางคนางค์แลตามมือสีน้ำตาลคล้ำที่จับปากกาลากปราดๆ เป็นตัวอักษรอย่างรวดเร็วข้างท้ายข้อความในเอกสาร นิ้วมือนั้นสะอาด แต่จิตรางคนางค์ก็ยังไม่วายนึกรังเกียจ เพราะที่หลังนิ้วมีขนค่อนข้างยาวตามประสาคนผมหดก

นี่ถ้าแขนของเขาไม่ได้ซ่อนอยู่ใต้เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวเป็นประจำทุกวันละก็ จิตรางคนางค์แน่ใจว่าหล่อนจะได้เห็นแขนของเขามีขนรุงรังน่าเกลียดเหมือนพวกพระเอกหนังอเมริกันซึ่งคนไหนก็คนนั้นดูจะร่ำรวยขนไม่แพ้กัน

มองสูงขึ้นมาอีกหน่อย จิตรางคนางค์เห็นหน้าของเขาในท่าก้มนิดๆ เห็นริมฝีปากหนาซึ่งหุบสนิท หล่อนเพิ่งเห็นว่าจมูกของเขาโด่ง คิ้วหนาเข้ม และขนตาวาวเป็นแพเลยทีเดียวน ขนตาของเขามีลักษณะแปลกกว่าใครๆ แทนที่จะงอนกลับเหยียดที่อ แต่มันก็ดำและหนาน่าจับเล่น

นี่ชุกชุกแล้วก็ออกอวยใจตัวเอง ไหนว่าเกลียดหน้าหน้าเขายังไงเล่า แล้วไปสนใจรูปร่างหน้าตาของเขาทำไม!

จิตรางคนางค์เมินหน้า กระแอมในคอเบาๆ ที่จริงหล่อนไม่ได้ตั้งใจจะเร่งเขาสักนิด กระแอมแก้เก้อไปอย่างนั้นเอง

แต่เขาก็กลับปิดแฟ้มดั่งบังทำให้จิตรางคนางค์สะดุ้งเบนสายตากลับมาสบตาเข้มงวดคู้้นพร้อมกับประนมมือไหว้

“เชิญนั่ง”

เขาพูดเรียบๆ ผายมือไปทางเก้าอี้ซึ่งตั้งอยู่หน้าโต๊ะนั่นเอง จิตรางคนางค์เลื่อนเก้าอี้มาแล้วก็ลงนั่ง

“มีธุระอะไรกับผมหรือ?”

คำถามนั้นทำให้จิตรางคนางค์เงยหน้าขึ้นทันใด ปรกกายพิศวงปรากฏ
ขึ้นในดวงตากกลมดำของหล่อน

“ก็...ผู้จัดการให้หาดิฉัน...”

“ผมนะรี?”

เขาทำตาฉงนบ้าง มองดูหญิงสาวอย่างพิจารณา

“ดิฉันได้รับคำสั่งให้ย้ายมาทำงานที่นี่...”

จิตรางคนางค์อึกอัก แต่ใจชื้นขึ้นมาบ้างเมื่อคิดว่าถ้ามันเป็นเรื่องเข้าใจ
ผิดจริงๆ ก็ยิ่งดี หล่อนก็จะได้ทำงานอยู่ในแผนกเลขานุการอย่างเก่าสบายดี
เสียอีก!

เสียท่าอยู่นิดเดียว จิตรางคนางค์ลืมหียบกระดาศคำสั่งฉบับนั้นติดมือ
มาด้วย หล่อนวางมันไว้รวมกับสมบัติทั้งหลาย รวบรวมไว้ที่โต๊ะนั่นเอง ตั้งใจ
ว่าจะให้ภารโรงขนตามมาให้ทีหลัง

นี่แหละเป็นเหตุให้ผู้จัดการ หม่อมหลวงวิษุคนันท์ทำตาฉงนเข้าไปสรวล
กับว่าหล่อนเสนอหน้าเข้ามาพบเขาเอง!

“อ้อ”

เขาอุทานออกมาเบาๆ คล้ายจะนึกอะไรขึ้นได้

“ถ้าฉันคุณก็คือ นางสาวจิตรางคนางค์ พรหมพิทักษ์นะซี”

จิตรางคนางค์นึกอวยากร่องกรืดใส่หน้าให้สักครั้ง ดูเถอะ นี่เขาให้นางสาว
จิตรางคนางค์ พรหมพิทักษ์ มาเป็นเลขานุการส่วนตัวของเขาจริงๆ ที่เขาไม่รู้
ด้วยซ้ำว่าหล่อนมีรูปร่างหน้าตาเป็นอย่างไร

เออ หรือว่าผู้จัดการใหญ่เป็นคนจัดการให้ โดยที่เขาไม่รู้เห็นเป็นใจ
ด้วย ถ้าแบบนั้นละก็ เขาก็คงจะไม่ค่อยชอบหน้าหล่อนแน่ๆ จริงซี ถ้าคิด
ในแง่มิตรจิตมิตรใจแล้ว หม่อมหลวงวิษุ ทูตยานนท์ คนนี้ ก็ไม่มีเหตุผล
อะไรเลยที่จะชอบหน้านางสาวจิตรางคนางค์ พรหมพิทักษ์!

“ถ้าอย่างนั้นก็คงไม่ใช่ความประสงค์ของผู้จัดการที่ได้เลือกดิฉันมาทำงาน
ที่นี่”

จิตรางคนางค์อดไม่ได้ต้องถามออกไปตรงๆ

เขาเลิกคิ้วนิดๆ ย้อนถามเสียงเรียบ

“ถ้าผมไม่เลือกคุณ ผู้จัดการใหญ่จะออกคำสั่งได้อย่างไร?”

“ก็ผู้จัดการไม่รู้จักดิฉัน แล้วเพราะอะไรถึงเลือกดิฉันล่ะคะ?” เสียงถามอย่างฉงนสุดขีดของหญิงสาวทำให้ริมฝีปากของม.ล.วิชชุเหยียดออกนินิจๆ คล้ายจะยิ้ม

“ผมไม่ได้เลือกคุณหรอกนะ แต่เลือกนางสาวจิตรางคนางค์ พรหมพิทักษ์ เพราะเหตุผลที่เธอมาทำงานเข้ากว่าใครๆ”

“อ้อ”

“ผมไม่ชอบคนมาทำงานสาย คุณคงทราบอยู่แล้ว”

“คะ ดิฉันทราบ”

“ดีละ อย่าให้ผมผิดหวังก็แล้วกัน”

สำนวนของเขาเหมือนจะขู่ จิตรางคนางค์ไม่ชอบเลย มีอย่างที่ไหนจะพูดกันตึง ก็ไม่ได้ นิ่งดูอย่างกับว่า ถ้าผมผิดหวังล่ะก็ คุณจะต้องเดือดร้อนแบบนี้ใครมั่งจะไม่เกลียดชังหน้า!

ที่ประกวดดีแก๊งมาสายทุกวันๆ ก็อาจจะเป็นเพราะชิงชังศักดิ์ดานุภาพของผู้จัดการหล่อนก็ได้

จิตรางคนางค์เฝ้าปากนินิจๆ ประกายตาบอกว่านี่โกโมโหขึ้นมาบ้างเหมือนกัน เขาคงจะสังเกตเห็น สีหน้าขริมจิ้งจกลายออกนินิดหนึ่ง แต่ก็ยังไม่ถึงกับจะยิ้ม กล่าวต่อไปว่า

“เห็นหน้าคุณ ผมก็เชื่อว่าผมจะไม่ผิดหวัง”

จิตรางคนางค์นี่ก็อยากจะค้อนให้สักวง อยากรจะตอบว่า

‘ดับหัวแล้วไม่ต้องมาลูบหลังหรอกยะ ฉันไม่ใช่เต๊กกอมมือ!’

หล่อนได้แต่คิด ใครจะกล้าพูดออกไปตามใจอยาก ถึงอย่างไรการทำงานเป็นเลขานุการของหม่อมหลวงวิชชุคนนี้ก็ยิ่งนับว่าเป็นการก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่เพราะเงินเดือนของเลขานุการส่วนตัวของผู้จัดการฝ่ายใดฝ่าย

หนึ่ง แม้จะเป็นเพียงอัตราขั้นต่ำก็ยังสูงกว่าเงินเดือนเลขานุการทั่วไปที่
จิตรางคนางค์ได้รับอยู่ไม่น้อย

ดังนั้นจิตรางคนางค์จึงจำต้องอดทน!